

1. Indledning

Denne håndbog indeholder de generelle retningslinier for en åben datakommunikation ved hjælp af EDIFACT, herunder mere detaljerede beskrivelser af en række finansielle meddelelser samt EDIFACT-kontrolmeddelelsen (CONTRL). Vejledningen er fælles for de danske pengeinstitutter og kan anvendes til implementering af systemer til transmission af betalinger inden for alle brancher i Danmark. Der kan foretages fuldautomatisk bogføring ved hjælp af EDIFACT-meddelelserne i denne vejledning.

Vejledningen bygger overvejende på de internationale implementeringsvejledninger i katalog D96.A fra 1996. Der er foretaget en væsentlig udbygning i forhold til "De Danske Pengeinstitutters Vejledning for EDIFACT-betalingsmeddelelser, version 3" fra 1993. Således indgår nu et afsnit, som kortlægger de dataelementer og den funktionalitet, som de danske pengeinstitutter og deres edb-centraler tilbyder. Den grundlæggende funktionalitet i dataudvekslingen mellem økonomisystemer og pengeinstitutsystemer er nu fælles for danske pengeinstitutter. Afsnittet indeholder en fælles beskrivelse heraf. Endvidere er der nu aftalt en standard for, hvorledes data repræsenteres i de relevante EDIFACT-meddelelsestyper. Desuden beskrives den multiple betalingsordre, hvor afsender kan sende betalinger til mange forskellige kreditorer i én meddelelse. Desuden beskrives bankstatusmeddelelsen, der giver præcis information om validering og bogføring af betalingstransaktioner.

Målet med håndbogen er specielt at dække de danske behov i forbindelse med finansielle meddelelser. Det har ikke været muligt blot at oversætte den internationale håndbog, da der er betalingsystemer, forretningsgange og lovgivning, som er specielle for Danmark. Denne kendsgerning har resulteret i udarbejdelsen af danske tolkninger af de respektive meddelelser.

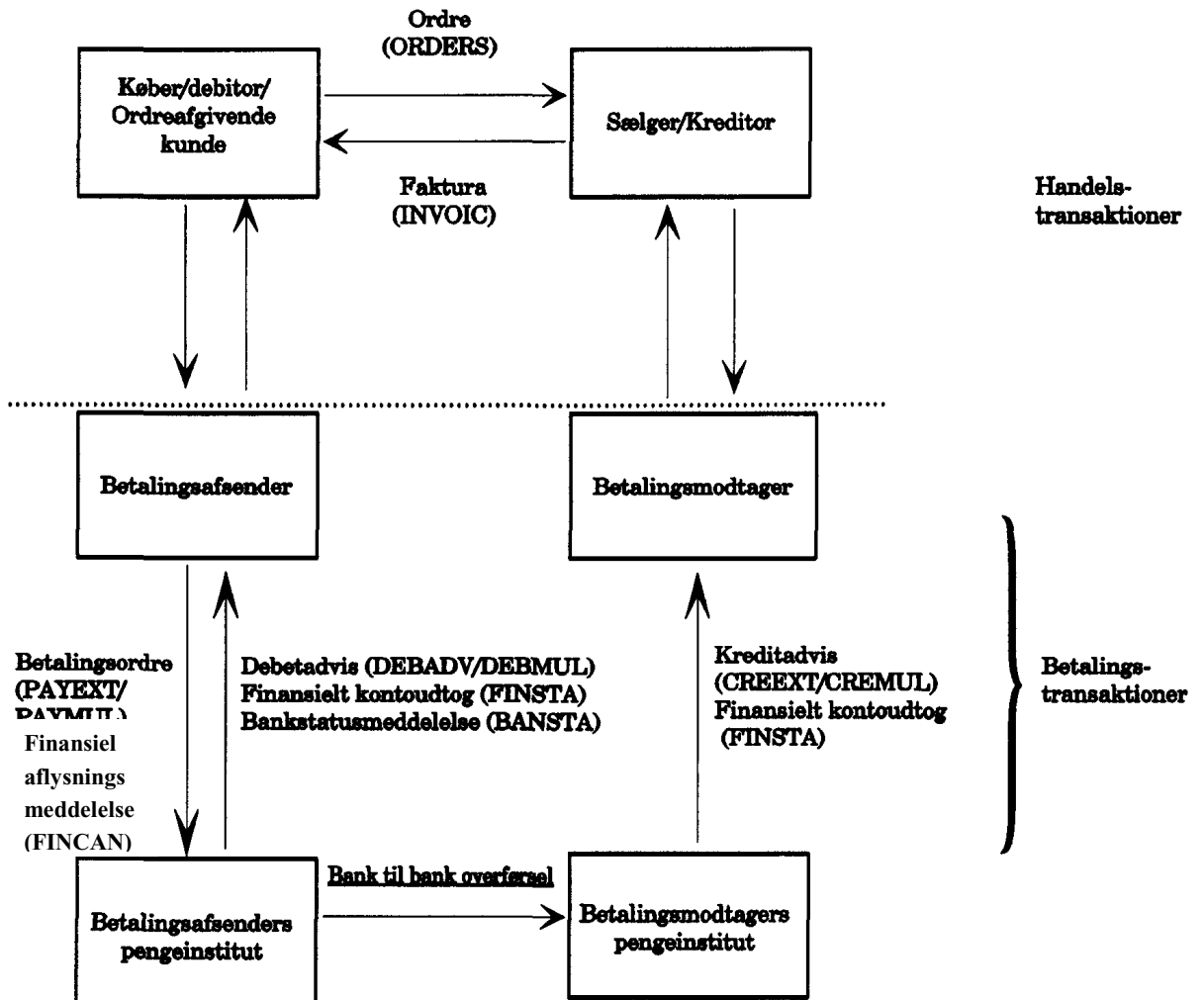
Håndbogen er primært skrevet for edb-medarbejdere i software-huse og i virksomheder med egen edb-udvikling. Andre personalegrupper med interesse for informationsteknologi kan også have udbytte af de mere generelle beskrivelser i håndbogen. Endvidere er håndbogen rettet mod pengeinstitutterne selv og deres edb-centraler, idet den er dokumentation for de EDIFACT-standarder, der er relevante for danske pengeinstitutter og de standarder, der gælder for deres danske anvendelse.

Håndbogen har været til høring i forskellige brancher, således at der er en bred basis i tolkningen af standarden i Danmark. Den gælder for hele den danske pengeinstitutsektor. Der kan dog være specielle forhold for det enkelte pengeinstitut, som adskiller sig fra denne vejledning.

Kontakt venligst kundens pengeinstitut inden implementering. Der kan indhentes de specifikke retningslinier for implementering af EDIFACT-meddelelserne i nærværende håndbog. Der vil typisk foreligge materiale, som beskriver den konkrete betalingsydelse i form af en kort betalingsvejledning, og evt. en beskrivelse af EDIFACT-relaterede forhold der er specielle i forhold til denne vejledning. Hensigten med EDIFACT-vejledningen er overvejende at beskrive den EDIFACT-relaterede side af betalingsforløbet.

Principskitse for et betalingsforløb

For forståelsen af indholdet i håndbogen er det nødvendigt at give et kort grundrids af betalingsforløbet og de grundlæggende sammenhænge i et samhandelsmønster:

Ovenstående skitse benyttes som grundlag i det følgende.

Den nederste halvdel af tegningen svarer til tegningen på mappens forside. Der er sket en mindre udvidelse her for at klargøre den benyttede sprogbrug og sammenhængen mellem betalingsdeltagere og sammenhængen mellem de forskellige meddelelser. I de fleste tilfælde vil betalingsafsender være den samme som ordreafgivende kunde (debitor) og betalingsmodtager den samme som kreditor.

Set ud fra et bankmæssigt synspunkt er betalingsafsender og betalingsmodtager de mest relevante. Men pengeinstitutternes kunder vil ofte have brug for at specificere flere parter i relation til køb/salg og betalinger. Det kan f.eks. være moderselskaber, indkøbsforeninger, bemyndigede osv. Det aftales mellem pengeinstituttet og kunden, hvad der som minimum skal oplyses.

Brug af referencer i EDIFACT-meddelelserne

Det kan være kompliceret, at overskue referencerne i de forskellige EDIFACT-meddelelser i vejledningen. Derfor bringes her en kort oversigt over de anvendte, generelle referencer:

PAYMUL	PAYEXT	DEBADV	DEBMUL	CREEXT	CREMUL	BANSTA	FINSTA	FINCAN
(gr. 4) *AXX *CR2	(gr. 1) *AXX CR *CR2	(gr. 1) ACK CR *CR2	(gr. 5) ACK *CR2	(gr. 1) ACK CR	(gr. 5) ACK	(gr. 5) *BG1 *BG2 *LI1 *SE1 *SR1 *CR1 *UB1	(deb) *AXX ACK (kred.) CR ACK	(gr. 5) *BG1 *CR2 *CR3 *UB1
(gr. 11) CR *CR3			(gr. 11) AIK *CR3		(gr. 11) CR			

Asterisk (*) angiver, at det har været nødvendigt at definere en speciel dansk kode.

Sammenhænge mellem meddelelserne i et betalingsforløb vil være angivet i referencesegmentet RFF. Disse referencer er vigtige til kontrol, afstemning og til at sammenholde meddelelserne. Således kan der i en PAYEXT refereres til en faktura til betaling, og i pengeinstituttets debetadvis angives betalingsafsenders reference(r) samt evt. pengeinstituttets reference. I de mere komplicerede meddelelser med flere niveauer som f.eks. PAYMUL er der behov for flere referencer. De anvendte koder er angivet ovenfor i skemaform.

De i skemaet angivne referencekoder har følgende funktionalitet:

ACK	=	Bankens eget referencenummer.
AIK	=	Referencenummer for kontoførende pengeinstitut.
*AXX	=	Afsenders reference. Til kontoudtog. Hvis denne kode ikke anvendes, tildeler pengeinstituttet en reference.
*BG1	=	BGM-referencen fra den oprindelige meddelelse.
*BG2	=	BGM-referencen fra den oprindelige FINCAN.
CR	=	Kreditorvalgt reference. Der kan højst benyttes 20 tegn. Debitoridentifikation på indbetalingskort udfyldes i DE/1154.
*CR1	=	Krediteringsreferencen (koden CR på hver kreditering).
*CR2	=	Afsendervalgt teknisk reference til debiteringen (B-niveau). Videresendes ikke, men tilbagesendes i BANSTA og DEBMUL.
*CR3	=	Afsendervalgt teknisk reference til krediteringen (C-niveau). Videresendes ikke til betalingsmodtager, men tilbagesendes i BANSTA og DEBMUL.
*LI1	=	LIN-referencen fra den oprindelige meddelelse.
*SE1	=	SEQ-referencen fra den oprindelige meddelelse.
*SR1	=	Afsenderreferencen (den tekniske kode på hver debitering).
*UB1	=	UNB-referencen fra den oprindelige FINCAN.
*3	=	Reference til primært dokument. Det kan fx være en reference til en faktura, som betales ved denne betalingsordre. Referencenummeret i DE/1154 føres videre til betalingsmodtager. Kan kun anvendes ved konto til konto-overførsel med lang advisering.

For at gøre indgangen til de tekniske afsnit lettere gives her en kort beskrivelse af opbygningen:

Håndbogens opbygning

Kapitlerne 5-14 er dobbeltsidede. Det er der to årsager til:

- 1) Det er nemmere for læseren at orientere sig.
- 2) Håndbogens omfang bliver næsten halveret.

I disse kapitler gives en beskrivelse af segmenterne. Først servicesegmenterne, derefter segmenterne i de 9 beskrevne meddelelser. Rækkefølgen af segmenterne er den samme som i meddelelsesstrukturen, fordi de samme segmenter kan have forskelligt indhold afhængigt af placeringen inden for den enkelte meddelelse.

Koder

Oftentimes hvor der er tale om koder, kan der bruges en bilateralt aftalt kode. Der bruges "z" i et antal angivet i formatet, dvs.:

zz = Bilateralt aftalt betydning, når formatet er an..2 eller an2
zzz = Bilateralt aftalt betydning, når formatet er an..3 eller an3
I tilfælde hvor kodeformatet er numerisk (f.eks. n3), kan "zz" eller "zzz" ikke bruges.

De angivne koder er ment som et tilsigtet minimumsbehov for danske pengeinstitutter. Der kan dog være systemer med begrænsninger af koderne i forhold til denne håndbog. Omvendt er der i nogle tilfælde tale om specielle danske koder, der ikke findes i de internationale kodelister. De markeres med en foranstillet asterisk (*) i beskrivelsen af segmenterne.

Hvis der er spørgsmål til indholdet af denne håndbog, kan man kontakte:

Pengeinstituttet

for konkret implementering

Finansrådet, standardiseringsenheden

Carsten Pedersen Tlf. 3370 1000, lokal 1087 eller direkte tlf. 3370 1087,
<mailto:cpe@finansraadet.dk>

Eller

Stig Korsgaard Tlf. 3370 1000, lokal 1083 eller direkte tlf 3370 1083,
<mailto:stk@finansraadet.dk>

vedrørende udarbejdelse af håndbogen

Finansrådet Tlf. 3370 1000

for distribution